

Olimpijada čitanja

Tim za realizaciju nastavne prakse:

- Senada Čaatić, profesorica razredne nastave – razrednica odjeljenja II-a
- Ornela Smajić-Husić, psihologinja i asistentica u nastavi – podrška učeniku koji radi po IPP-u

Oblast:

- Čitalačka pismenost, uz povezivanje sa sadržajima iz prirode i društva, matematike, likovne i muzičke kulture.

Zašto se praksa provodi: (Polazište/izazov)

- Tokom školske 2024/25. godine dolazilo je do dužih prekida nastave, prije svega zbog štrajka prosvjetnih radnika u HNK-u. Prekidi nastave posebno su se odrazili na učenike prvog razreda, kada su se razvijale osnovne čitalačke vještine.
- Gubitak kontinuiteta u učenju doveo je do primjetnih teškoća u čitanju kod dijela učenika drugog razreda. Formativnim praćenjem uočeno je da pojedini učenici čitaju sporije od očekivanog, sa slabijom tačnošću i nedovoljnim razumijevanjem pročitano.
- S obzirom na to da su razvijene čitalačke vještine preduslov za uspješno usvajanje sadržaja iz svih nastavnih predmeta, bilo je potrebno osmisliti aktivnosti koje će učenike dodatno motivisati za čitanje, unaprijediti njihovu tehniku čitanja i razvijati razumijevanje pročitano.
- Poseban naglasak stavljen je na stvaranje pozitivnog odnosa prema čitanju i podsticanje učenika da čitaju i u slobodno vrijeme, a ne samo u okviru školskih obaveza.

Ciljna grupa:

Ciljnu grupu čine učenici II-a razreda, a posebno sedam učenika koji su, na osnovu formativnog praćenja, pokazali slabije razvijene čitalačke vještine.

Učenicima je potrebna dodatna podrška u razvoju:

- brzine i tačnosti čitanja;
- tačnosti i pravilnosti čitanja;
- izražajnosti i odgovarajuće intonacije;
- razumijevanja pročitano;
- sposobnosti razgovora o pročitanoj tekstu;
- samoprocjene i vršnjačke procjene;
- motivacije za samostalno čitanje.

Ciljevi nastavne prakse:

Opći cilj prakse je razvijanje i unapređenje čitalačkih vještina učenika, sa naglaskom na tečnost, tačnost, izražajnost i razumijevanje pročitano, kao i razvijanje pozitivnog odnosa prema čitanju.

- osposobiti učenike za tačno i tečno čitanje poznatih i nepoznatih tekstova;
- poboljšati brzinu i izražajnost čitanja;
- razvijati razumijevanje sadržaja i poruka pročitano teksta;
- razvijati sposobnost odgovaranja na pitanja o pročitano;
- razvijati vještine samoprocjene i vršnjačke procjene;
- podsticati učenike na samostalno čitanje u slobodno vrijeme;
- razvijati motivaciju i samopouzdanje učenika;
- povezivati čitanje sa sadržajima drugih nastavnih predmeta.

Aktivnosti:

- U okviru nastavne prakse organizovana je Olimpijada čitanja tokom oktobra – mjeseca knjige. Aktivnost je osmišljena kao motivirajući i takmičarski oblik rada kojim se učenici podstiču da čitaju više, prate vlastiti napredak i doprinose uspjehu svoje grupe.
- Učenici su podijeljeni u četiri grupe: dvije grupe po pet i dvije grupe po četiri učenika. Sastav grupa učenici su odredili vlastitim izborom i grupe se tokom realizacije prakse nisu mijenjale.
- Olimpijada je realizovana kroz dvije faze. U prvoj fazi učenici su čitali tri poznata teksta, dok su u drugoj fazi čitali tri nepoznata teksta, odnosno slikovnice koje ranije nisu korištene u nastavnom procesu.
- Vještina čitanja praćena je na časovima bosanskog jezika i književnosti, a i kroz sadržaje drugih nastavnih predmeta.
- Nakon svakog čitanja učenici su vršili samoprocjenu, a zatim i vršnjačku procjenu na osnovu unaprijed dogovorenih kriterija.
- Za praćenje napretka izrađen je zajednički nastavni plakat sa šest kolona, koje predstavljaju šest tekstova, i četiri reda, koji predstavljaju četiri učeničke grupe.
- Učenici su vlastiti nivo postignuća označavali zvjezdicama u boji:
 - zelena – „Čitam tečno i razumijem pročitano“;
 - žuta – „Čitam tekst, ali sjeckam“;
 - crvena – „Teško mi je, dodatno ću vježbati“.
- Posebno je značajno što su učenici tokom vršnjačkog procjenjivanja pokazali visok nivo objektivnosti. Procjene su vršene prema dogovorenim pravilima, uz međusobno uvažavanje i bez negativnih reakcija na rezultate.
- Nakon prvog ciklusa čitanja zabilježena su četiri crvena, šest žutih i osam zelenih rezultata. Nakon drugog ciklusa broj crvenih zvjezdica smanjen je na jednu, uz osam žutih i šest zelenih. Nakon trećeg poznatog teksta nije bilo crvenih zvjezdica, dok je zabilježeno osam žutih i šest zelenih.
- Nakon uspješnog savladavanja poznatih tekstova, učenici su prešli na čitanje nepoznatih tekstova. Na prvom nepoznatom tekstu zabilježene su dvije crvene, devet žutih i šest zelenih zvjezdica.

Planirane aktivnosti;

- Tokom novembra i decembra 2025. godine praksa će se nastaviti sa naglaskom na razumijevanju pročitano. Nakon čitanja tekstova učenici će ih analizirati kroz određivanje mjesta i vremena radnje, događaja, likova i drugih važnih elemenata.
- U drugoj polovini novembra planirano je čitanje kratkih informativnih tekstova o Bosni i Hercegovini, koji će poslužiti kao podsticaj za pisanje kratkog literarnog rada na temu „Moja domovina“ povodom Dana državnosti Bosne i Hercegovine.
- Tema domovine bit će povezana i sa sadržajima likovne i muzičke kulture.
- Kako bi učenici bolje razumjeli vlastiti način čitanja, uočili šta im pomaže da čitaju efikasnije i razvili naviku promišljanja o vlastitom učenju, pored vršnjačke procjene bit će uveden i listić za samorefleksiju.
- Rezultati samorefleksije poslužit će učiteljici kao povratna informacija za planiranje narednih aktivnosti. Na osnovu rezultata i preporuka učenici će dobijati prijedloge za vježbanje kod kuće, a roditelji će o njima biti informisani na roditeljskom sastanku i individualnim razgovorima.
- Krajem novembra planirana je razredna izložba likovnih i literarnih radova učenika II-a povodom Dana državnosti Bosne i Hercegovine.
- Planirane su i posjete školskoj i gradskoj biblioteci, kao i upis učenika u Narodnu biblioteku Mostar.
- Tokom decembra nastavit će se rad sa tekstovima tematski vezanim za zimu i sigurnost djece u saobraćaju. Aktivnosti će biti povezane sa sadržajima prirode i društva, likovne i muzičke kulture.
- Kao završni rezultat međupredmetnog povezivanja planirana je izrada zajedničke razredne slikovnice „Naša zimska bajka“, koja će biti predstavljena povodom Dana dječije radosti, 31. decembra.
- Izrada slikovnice realizovat će se u školskoj biblioteci u saradnji sa bibliotekarkom, dok će ostale aktivnosti biti realizovane na redovnim časovima.
- Završnoj prezentaciji i razrednoj predstavi prisustvovat će roditelji i drugi gosti.

Međupredmetna korelacija:

- Bosanski jezik i književnost – tehnika i tačnost čitanja, razumijevanje pročitano, analiza književnih i informativnih tekstova, usmeno i pismeno izražavanje.
- Matematika – čitanje, organizovanje i predstavljanje podataka, izrada i analiza jednostavnih grafikona na osnovu rezultata čitanja.
- Likovna kultura – ilustracija književnih tekstova, izrada pokazivača za čitanje, izrada likovnih radova i slikovnice.
- Muzička kultura – pjesme i ritmički sadržaji tematski povezani sa jesenju, zimom, Danom državnosti i sigurnošću u saobraćaju.
- Priroda i društvo – tematska korelacija sa sadržajima o jeseni, zimi, saobraćaju i sigurnosti u saobraćaju.

Ostvareni ishodi nastavne prakse

Obrazovni ishodi

- učenici čitaju poznate i nepoznate tekstove sigurnije i tečnije;
- učenici pokazuju napredak u brzini i izražajnosti čitanja;
- koriste odgovarajuću intonaciju u skladu sa sadržajem;
- pokazuju bolje razumijevanje pročitano;
- odgovaraju na pitanja i razgovaraju o sadržaju i porukama pročitanih tekstova;
- povezuju informacije iz pročitanih tekstova sa sadržajima drugih nastavnih predmeta i pojavama iz svakodnevnog života;
- samostalnije biraju i čitaju tekstove primjerenog sadržaja.

Funkcionalni ishodi

- razvijaju sposobnost samoprocjene i vršnjačke procjene;
- razvijaju sposobnost praćenja i analize vlastitog napretka;
- čitaju i tumače jednostavne podatke predstavljene na plakatu i grafikonu;
- razvijaju sposobnost povezivanja znanja iz različitih nastavnih predmeta;
- bogate rječnik i unapređuju pismeno izražavanje;
- razvijaju sposobnost vizuelnog predstavljanja sadržaja pročitano teksta.

Odgojni ishodi

- razvijaju pozitivan odnos prema čitanju;
- razvijaju motivaciju za čitanje u školi i slobodnom vremenu;
- jačaju samopouzdanje i osjećaj uspjeha;
- razvijaju odgovornost prema vlastitom radu i uspjehu grupe;
- razvijaju saradnju, međusobno uvažavanje i vršnjačku podršku;
- uče prihvatati povratnu informaciju i objektivno procjenjivati vlastiti i tuđi rad;
- razvijaju maštu, emocionalnu inteligenciju i estetsku osjetljivost.

Prilozi:

